XORAZM VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

XORAZM VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya Vazirligi Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida shakllantirildi

1 KORXONA VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, 2023- yil 1- iyul holatiga viloyatimizda faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 26 331 tani tashkil etdi (ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 23 152 ta).

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

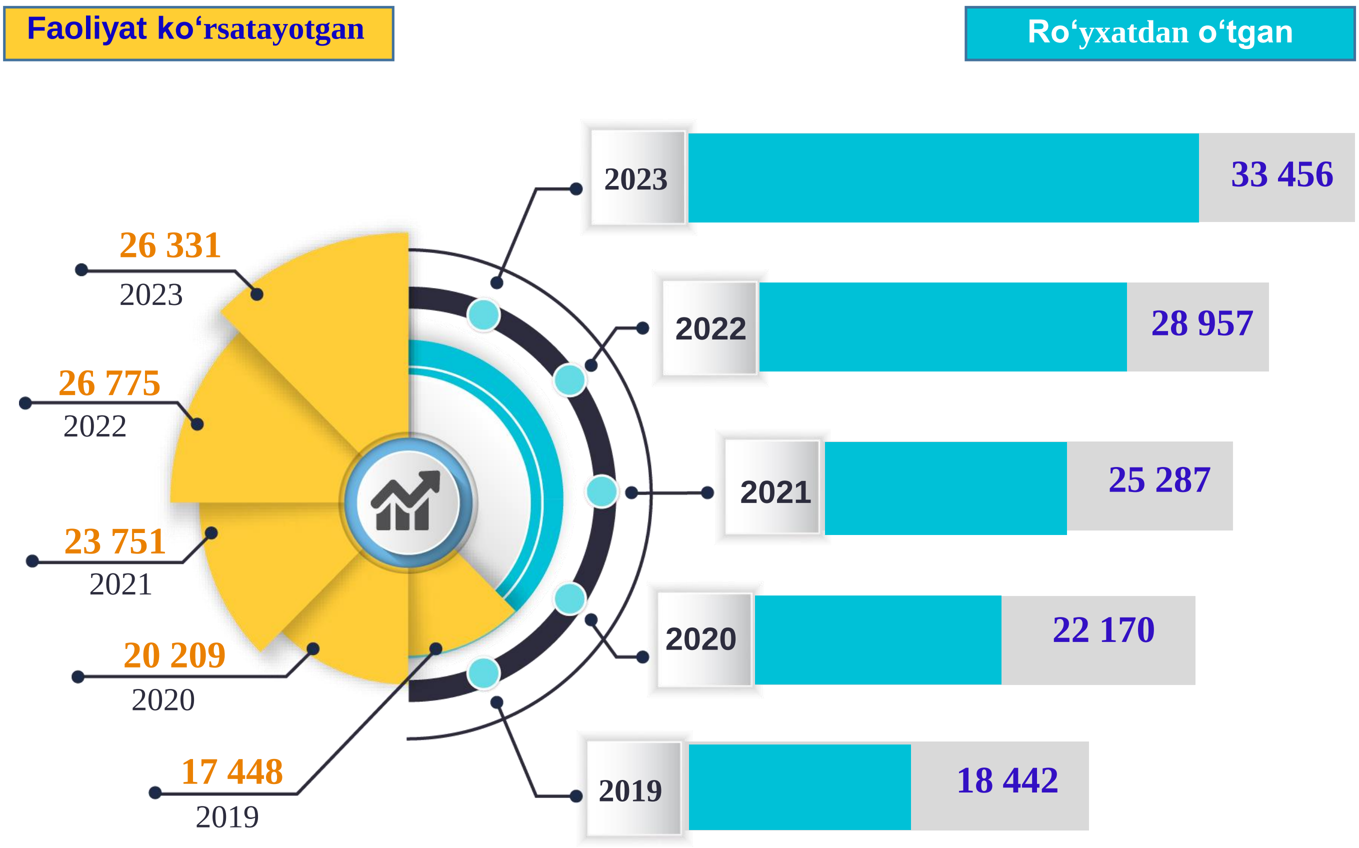

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

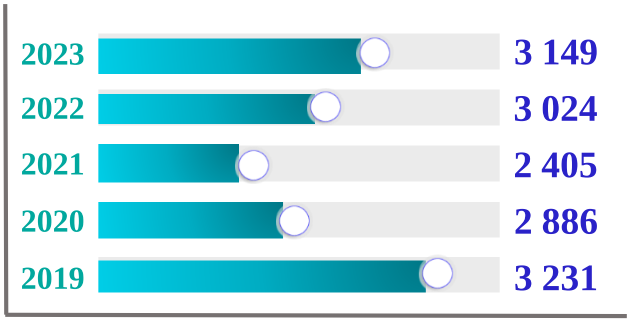

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

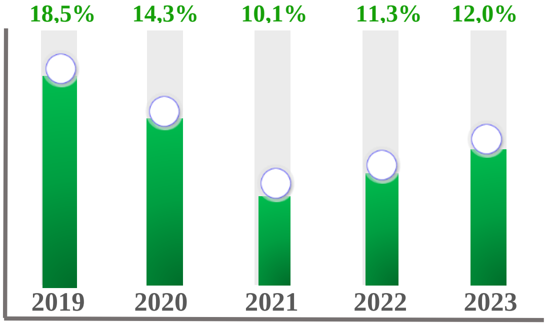

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

308 — 11,6% — Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

526 — 13,2% — Sanoat

120 — 7,0% — Qurilish

1386 — 15,5% — Savdo

193 — 18,3% — Tashish va saqlash

152 — 9,8% — Yashash va ovqatlanish

86 — 22,9% — Axborot va aloqa

47 — 7,9% — Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

331 — 6,1% — Boshqa turlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 125 taga ko‘payganligini ko‘rish mumkin.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha oxirgi uch yil mobaynida ma’suliyati cheklangan jamiyatlar 679 taga, xususiy korxonalar 38 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	395	7,9%	Hazorasp t.	223	14,1%
Shovot t.	366	20,7%	Xiva t.	185	10,2%
Urganch t.	307	10,9%	Xiva sh.	185	9,1%
Qo‘shko‘pir t.	288	14,2%	Xonqa t.	169	8,3%
Bog‘ot t.	262	14,4%	Yangibozor t.	166	12,6%
Yangiariq t.	259	16,1%	Tuproqqal’a t.	88	12,2%
Gurlan t.	256	14,3%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

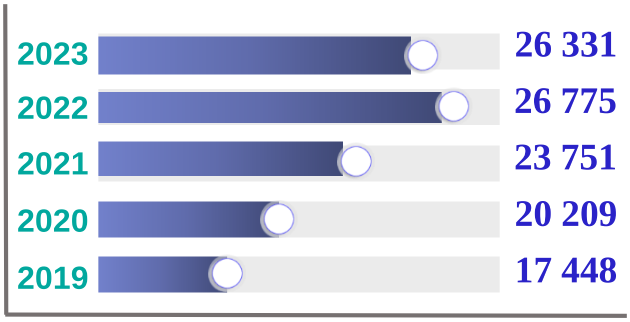

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

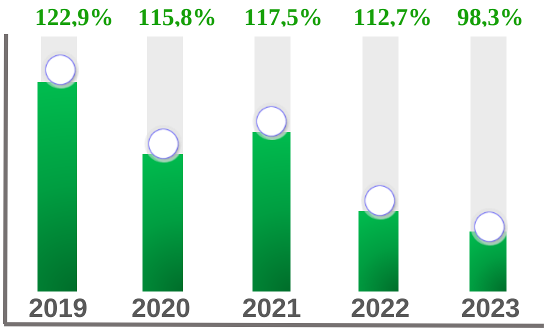

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2019- yilning mos davriga nisbatan 8 883 taga oshganligini quyidagi sohalarda korxonalar sonining sezilarli o‘sishi bilan ifodalash mumkin: savdo – 4 625 tadan 8 948 taga (o‘sish 4 323 ta), qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 1 455 tadan 2 647 taga (o‘sish 1 192 ta), sanoat – 2 953 tadan 3 995 taga (o‘sish 1 042 ta).

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4989	Gurlan t.	1795
Urganch t.	2818	Shovot t.	1770
Xonqa t.	2045	Yangiariq t.	1605
Qo‘shko‘pir t.	2027	Hazorasp t.	1587
Xiva sh.	2025	Yangibozor t.	1315
Bog‘ot t.	1821	Tuproqqal’a t.	723
Xiva t.	1811		

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

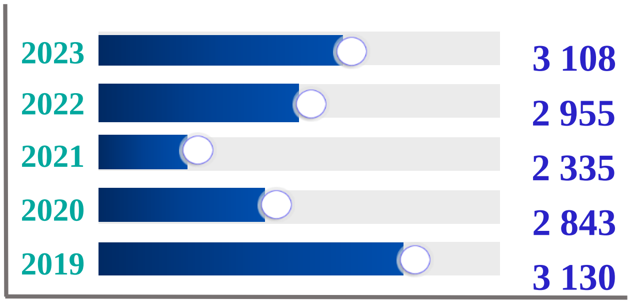

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

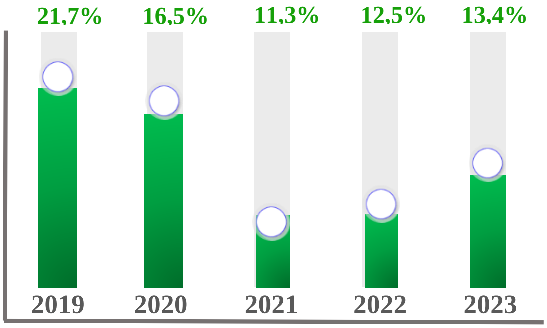

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foiz
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	308	11,7%
Sanoat	526	13,2%
Qurilish	120	7,0%
Savdo	1386	15,5%
Tashish va saqlash	192	18,3%
Yashash va ovqatlanish	151	9,8%
Axborot va aloqa	86	24,0%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	47	9,2%
Boshqa turlar	292	11,5%

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib berish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida, yildan-yilga ularning investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023- yil yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 3 108 ta bo‘lib, shundan:

- mikrofirmalar va kichik korxonalar 3 100 tani;
- yirik korxonalar 8 tani tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	374	8,7%	Hazorasp t.	221	16,1%
Shovot t.	365	23,6%	Xiva sh.	183	9,7%
Urganch t.	303	11,9%	Xiva t.	182	11,3%
Qo‘shko‘pir t.	288	15,9%	Xonqa t.	167	9,1%
Bog‘ot t.	260	16,2%	Yangibozor t.	165	14,3%
Yangiariq t.	259	18,1%	Tuproqqal’a t.	86	14,1%
Gurlan t.	255	16,1%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

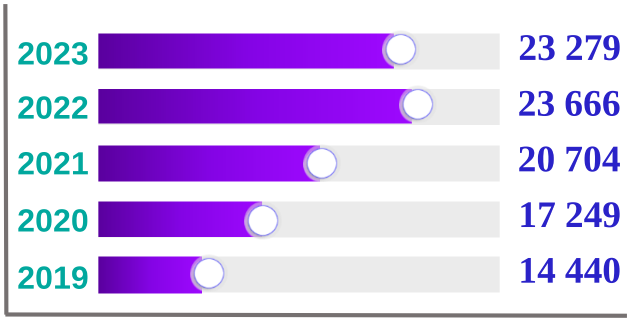

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

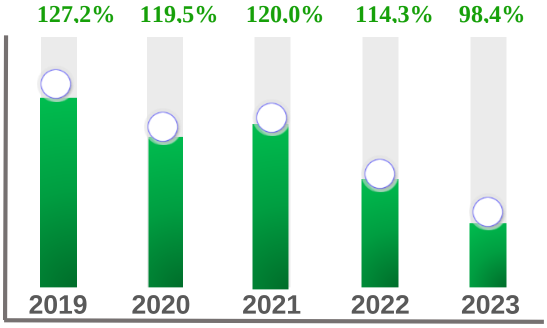

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Boshqa turlar

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023- yil 1- iyul holatiga 23 279 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 161,2 foizni tashkil etdi (8 839 ta). Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: savdo – 38,4 foiz, sanoat – 17,1 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 11,3 foiz, qurilish – 7,4 foiz, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar – 6,6 foiz, tashish va saqlash – 4,5 foiz, axborot va aloqa – 1,5 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish – 2,2 foiz, boshqa turlari – 10,9 foiz.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4303	Gurlan t.	1582
Urganch t.	2555	Shovot t.	1545
Xiva sh.	1877	Yangiariq t.	1429
Xonqa t.	1827	Hazorasp t.	1369
Qo‘shko‘pir t.	1809	Yangibozor t.	1154
Xiva t.	1614	Tuproqqal’a t.	609
Bog‘ot t.	1606		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

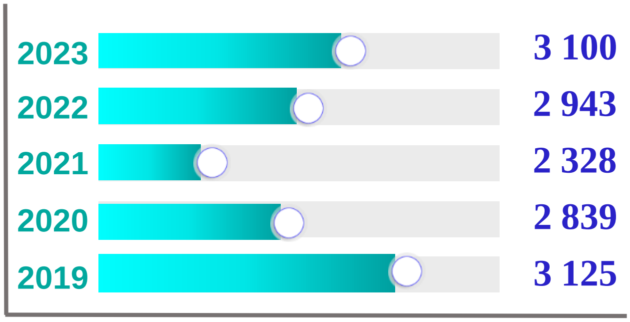

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

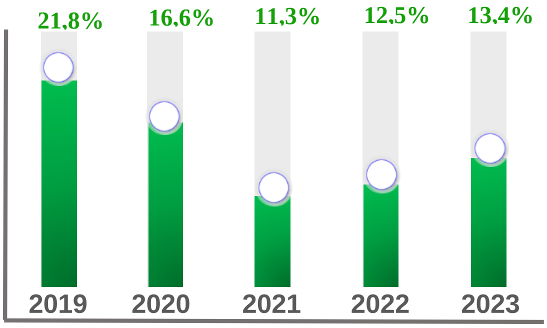

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

308 — 11,8%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

526 — 13,3%

Sanoat

120 — 7,1%

Qurilish

1386 — 15,5%

Savdo

192 — 18,4%

Tashish va saqlash

151 — 9,8%

Yashash va ovqatlanish

86 — 24,0%

Axborot va aloqa

47 — 9,2%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

284 — 11,4%

Boshqa turlar

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

2023- yil yanvar-iyun oylarida savdo sohasida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 980 tadan 1 386 taga (o‘sish 406 taga), tashish va saqlashda – 113 tadan 192 taga (o‘sish 79 taga), qurilishda – 105 tadan 120 taga (o‘sish 15 taga) ko‘paydi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	374	8,8%	Hazorasp t.	221	16,2%
Shovot t.	365	23,7%	Xiva sh.	183	9,8%
Urganch t.	302	11,9%	Xiva t.	182	11,3%
Qo‘shko‘pir t.	288	16,0%	Xonqa t.	166	9,1%
Bog‘ot t.	260	16,3%	Yangibozor t.	163	14,2%
Yangiariq t.	259	18,2%	Tuproqqal’a t.	86	14,2%
Gurlan t.	251	15,9%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

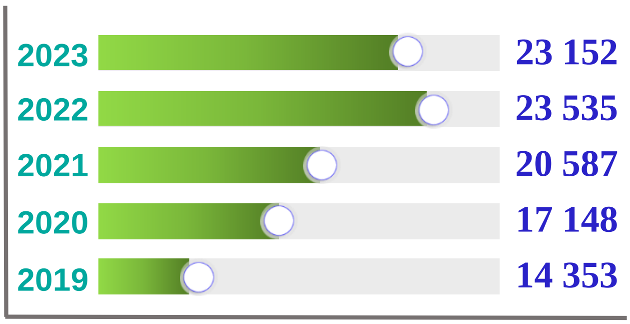

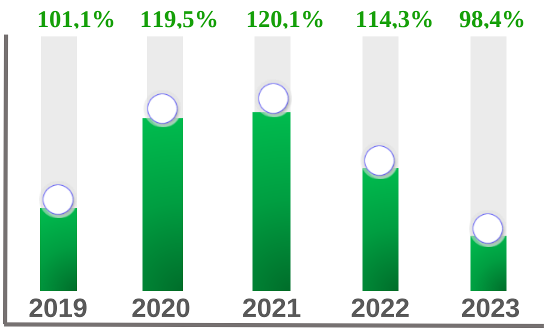

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

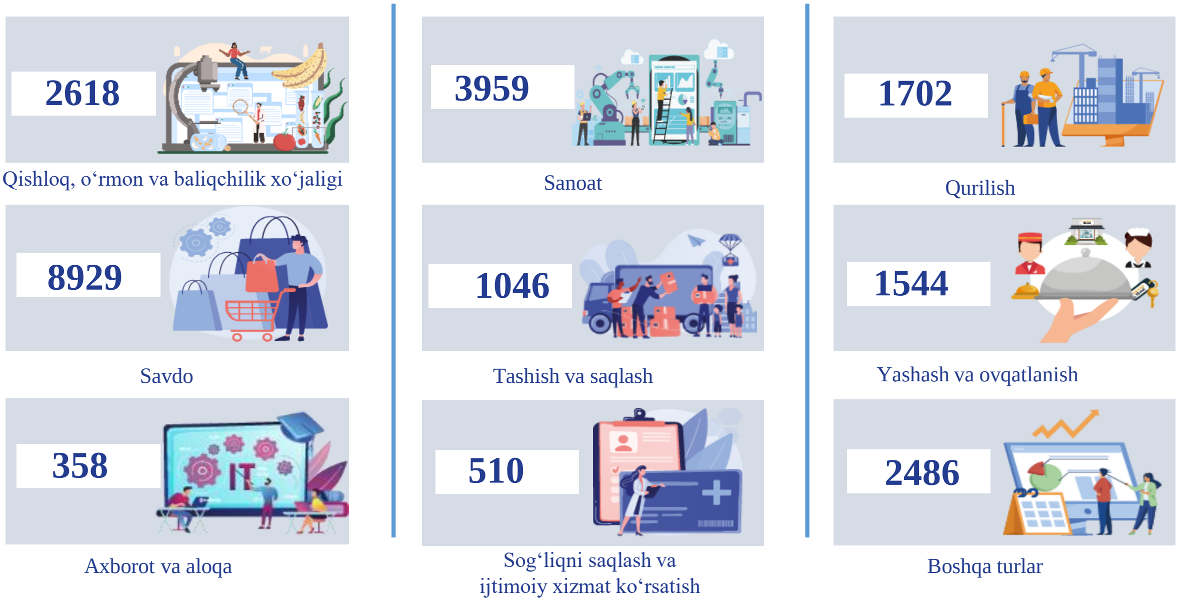

Hududiy kesimda eng ko‘p kichik biznes subyektlari Urganch shahrida (18,4 foiz), Urganch tumani (11,0 foiz), Xiva shahri (8,1 foiz), Xonqa (7,9 foiz) va Qo‘shko‘pir (7,8 foiz) tumanlarida faoliyat ko‘rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 76,6 foizi faoliyat ko‘rsatmoqda.

Ma’lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg‘or faoliyat yuritmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4253	Gurlan t.	1576
Urganch t.	2543	Shovot t.	1539
Xiva sh.	1873	Yangiariq t.	1422
Xonqa t.	1820	Hazorasp t.	1361
Qo‘shko‘pir t.	1804	Yangibozor t.	1147
Xiva t.	1610	Tuproqqal’a t.	606
Bog‘ot t.	1598		

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Gurlan t.	392
Urganch t.	320
Xonqa t.	293
Qo‘shko‘pir t.	286
Xiva t.	226
Yangiariq t.	211
Bog‘ot t.	192
Shovot	182
Yangibozor t.	166
Hazorasp t.	108
Tuproqqal’a t.	102
Xiva sh.	88
Urganch sh.	8

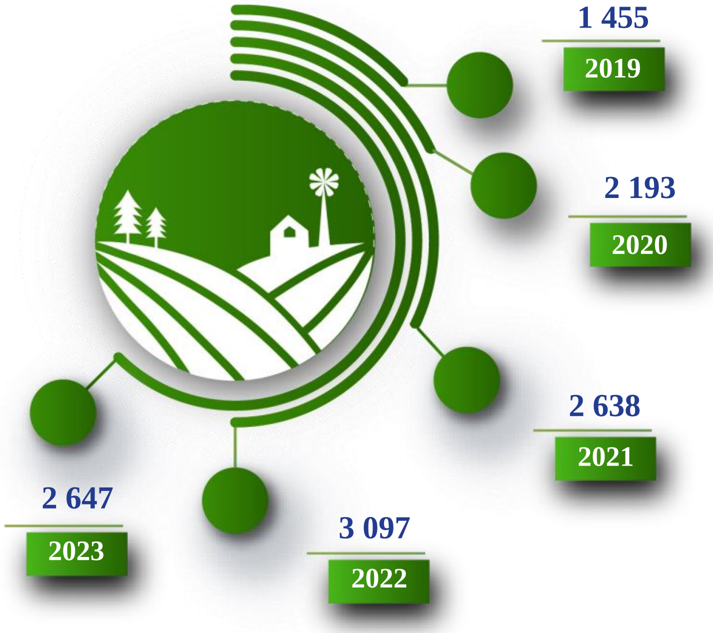

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

Baliq ovlash va akvakultura

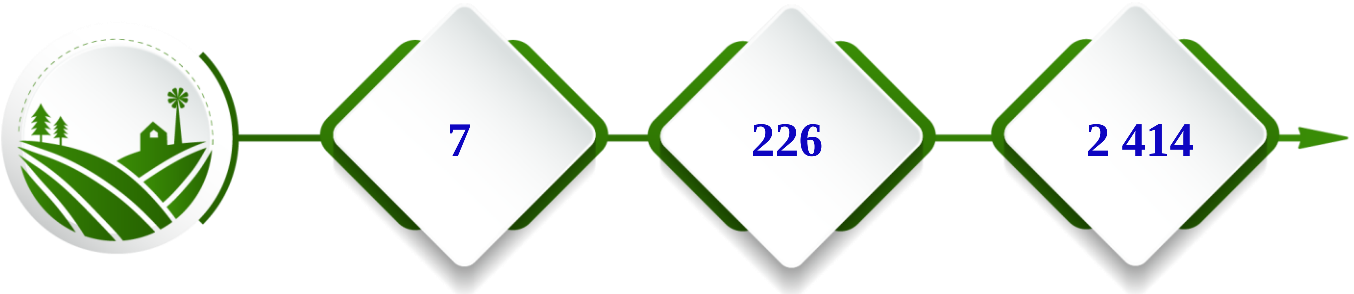

O‘rmonchilik va yog‘och tayyorlash

Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va bu sohalarda xizmat ko‘rsatish

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	689
Urganch t.	435
Qo‘shko‘pir t.	388
Xonqa t.	369
Xiva t.	291
Xiva sh.	289
Shovot t.	259
Bog‘ot t.	247
Gurlan t.	240
Yangiariq t.	228
Hazorasp t.	219
Yangibozor t.	196
Tuproqqal’a t.	145

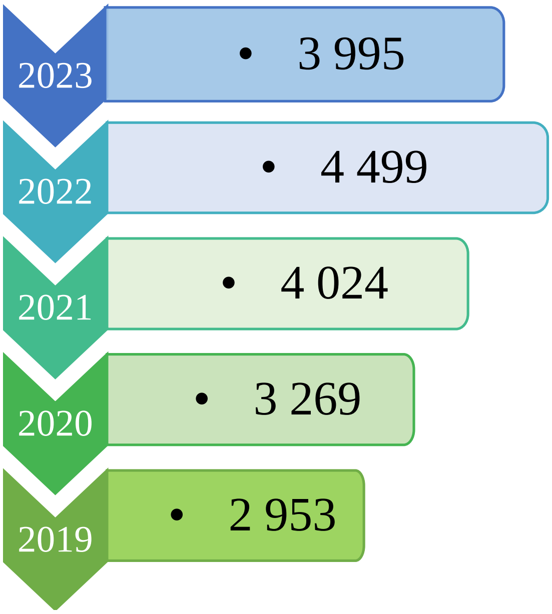

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi. So‘nggi besh yil ichida faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari sonining o‘sish sur’ati 135,3 foizni tashkil etdi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 15,2 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 97,9 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 88,9 foiz), 0,5 foizini tog-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish sur’ati 105,0 foiz), 1,3 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish sur’ati 89,8 foiz) va 0,2 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish sur’ati 47,4 foiz) tashkil etgan.

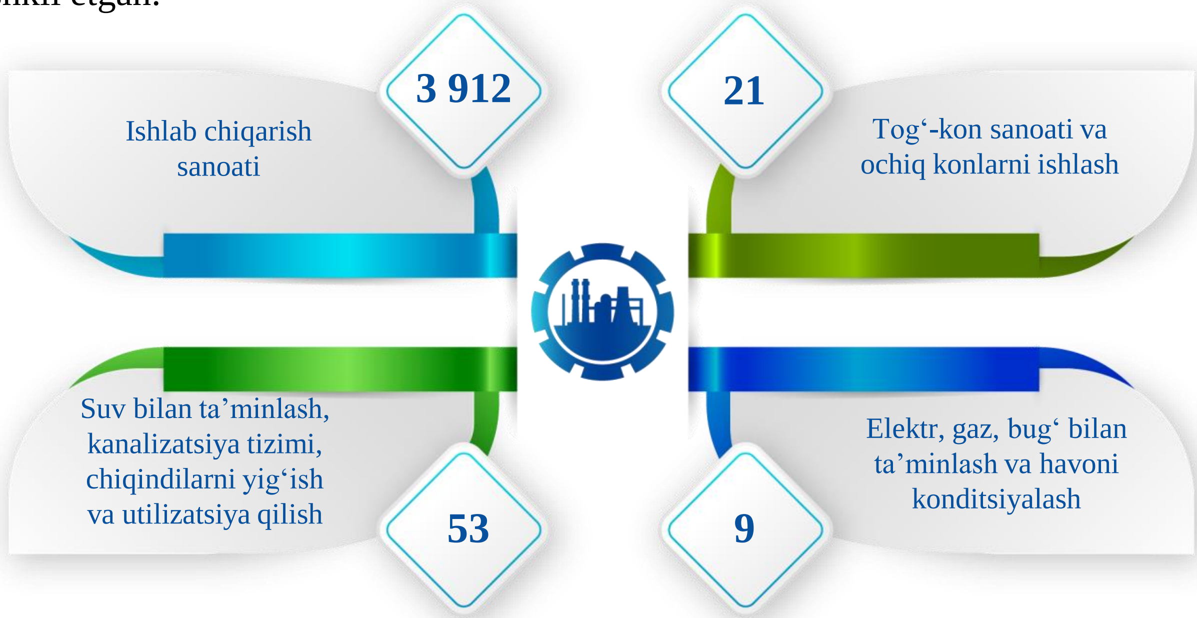

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	382
Xiva t.	241
Urganch t.	209
Xiva sh.	181
Qo‘shko‘pir t.	137
Xonqa t.	115
Shovot t.	95
Yangiariq t.	89
Bog‘ot t.	61
Gurlan t.	60
Hazorasp t.	58
Yangibozor t.	57
Tuproqqal’a t.	32

2023	1 717
2022	2 059
2021	2 025
2020	1 833
2019	1 580

Qurilish sohasining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 55,4 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 82,6 foizni;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 19,4 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 103,1 foizni;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 25,2 foiz ulushni va 74,1 foiz o‘sish sur’atini tashkil etdi.

333	Fuqarolik obyektlarini qurish
433	Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari
951	Bino va inshootlar qurish

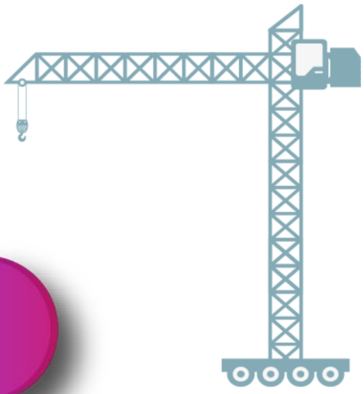

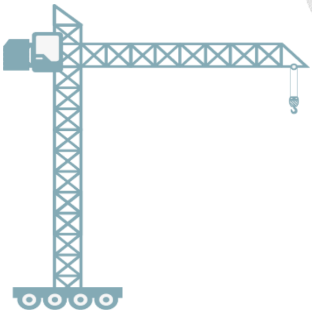

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1535
Urganch t.	988
Bog‘ot t.	746
Xiva sh.	698
Shovot t.	671
Hazorasp t.	633
Qo‘shko‘pir t.	619
Xonqa t.	597
Yangiariq t.	596
Gurlan t.	565
Xiva t.	562
Yangibozor t.	511
Tuproqqal’a t.	227

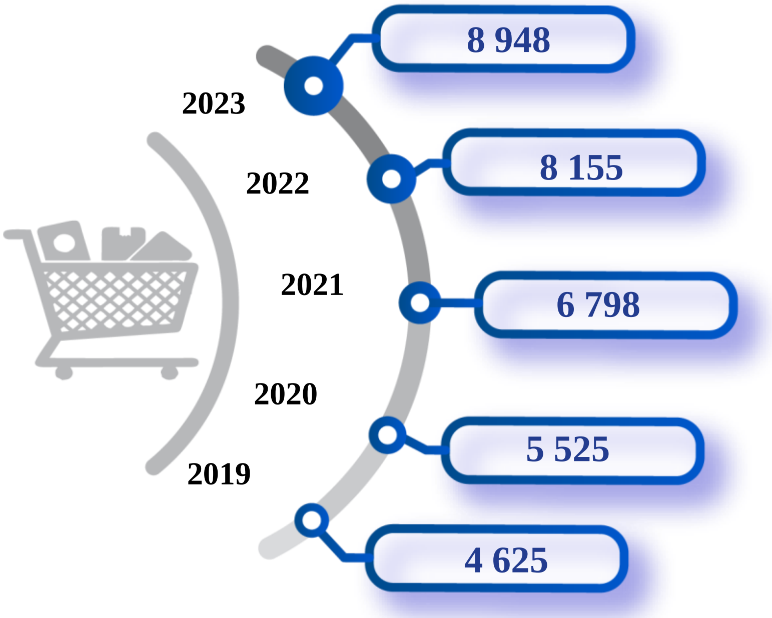

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 99,8 foizi yoki 8 929 tasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 65,9 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 108,8 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishi 23,1 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 108,0 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishi 11,0 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 119,7 foizni tashkil etdi.

983	2 064	5 901
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash	Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo	Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	375
Xiva sh.	261
Urganch t.	162
Xonqa t.	95
Gurlan t.	92
Shovot t.	91
Bog‘ot t.	84
Xiva t.	78
Yangibozor t.	77
Qo‘shko‘pir t.	75
Yangiariq t.	70
Hazorasp t.	58
Tuproqqal’a t.	40

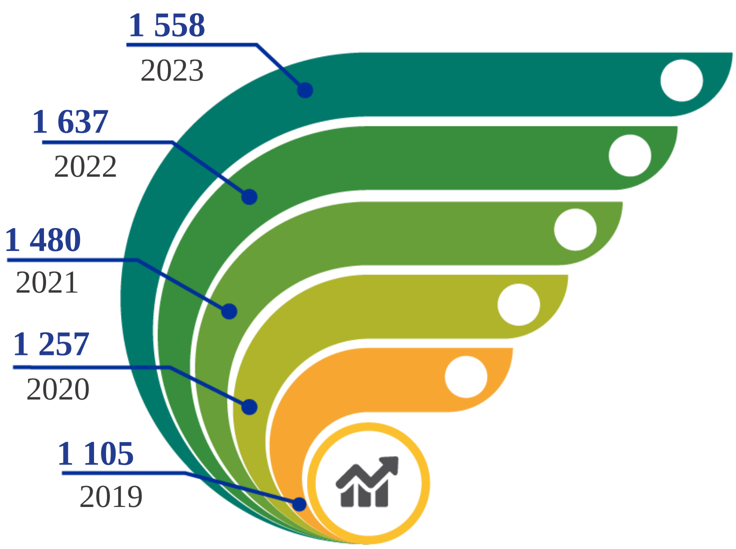

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2019- yilning mos davriga nisbatan 141,0 foizni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 14,5 foiz ulushini tashkil etdi;
- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 85,5 foiz ulushini tashkil etdi.

226 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

1 332 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1…
Xiva sh.	48
Xonqa t.	36
Qo‘shko‘pir t.	26
Xiva t.	25
Gurlan t.	25
Urganch t.	24
Shovot t.	21
Yangiariq t.	20
Bog‘ot t.	18
Hazorasp t.	9
Yangibozor t.	7
Tuproqqal’a t.	4

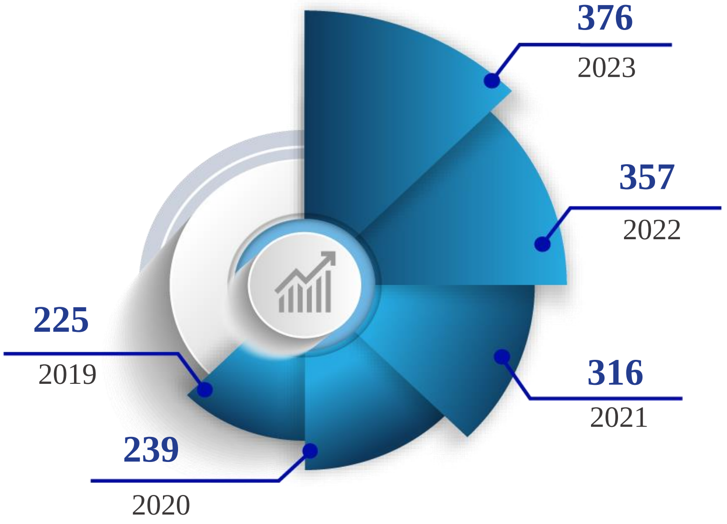

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 21,5 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 102,5 foizni tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 34,6 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 97,7 foizni tashkil etdi.

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 43,9 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 113,8 foizni tashkil etdi.

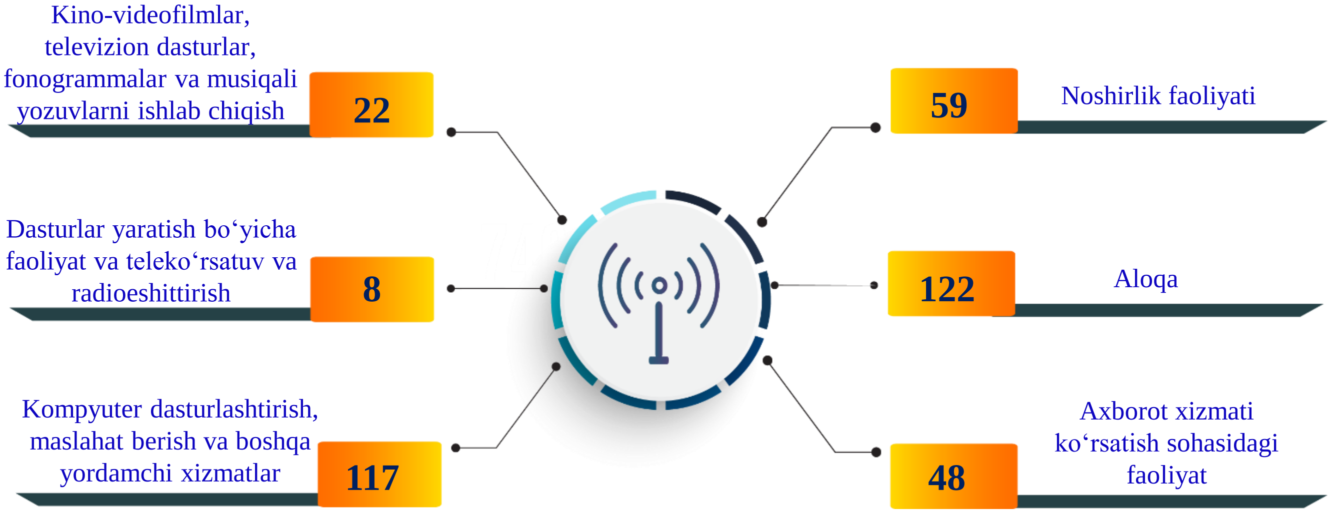

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	204
Xiva sh.	50
Urganch t.	49
Xonqa t.	46
Gurlan t.	41
Hazorasp	33
Xiva t.	32
Shovot t.	31
Qo‘shko‘pir t.	29
Yangiariq t.	26
Bog‘ot t.	26
Yangibozor t.	19
Tuproqqal‘a t.	7

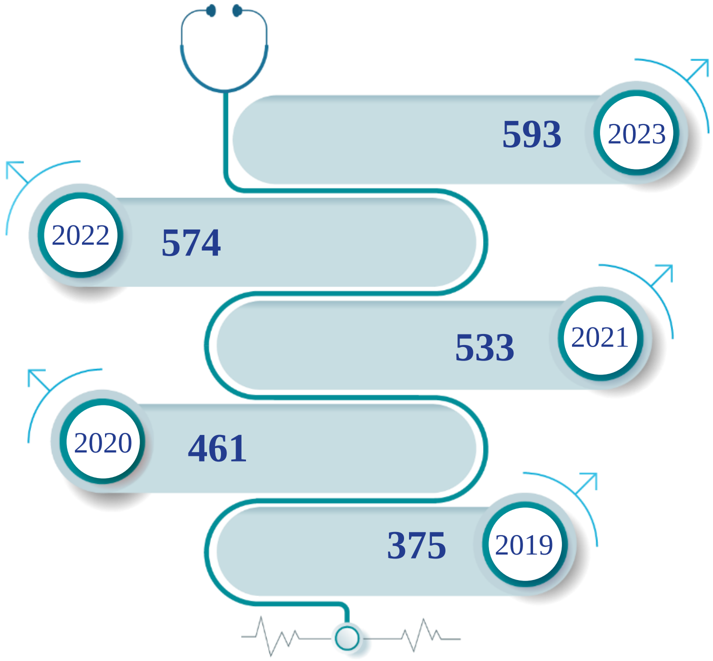

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 513 ta yoki 86,5 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- sog‘liqni saqlash yo‘nalishiga 93,9 foiz korxonalar to‘g‘ri kelib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 103,3 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 4,0 foizni tashkil etib, o‘sish sur’ati 96,0 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 2,0 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 120,0 foizni tashkil etdi.

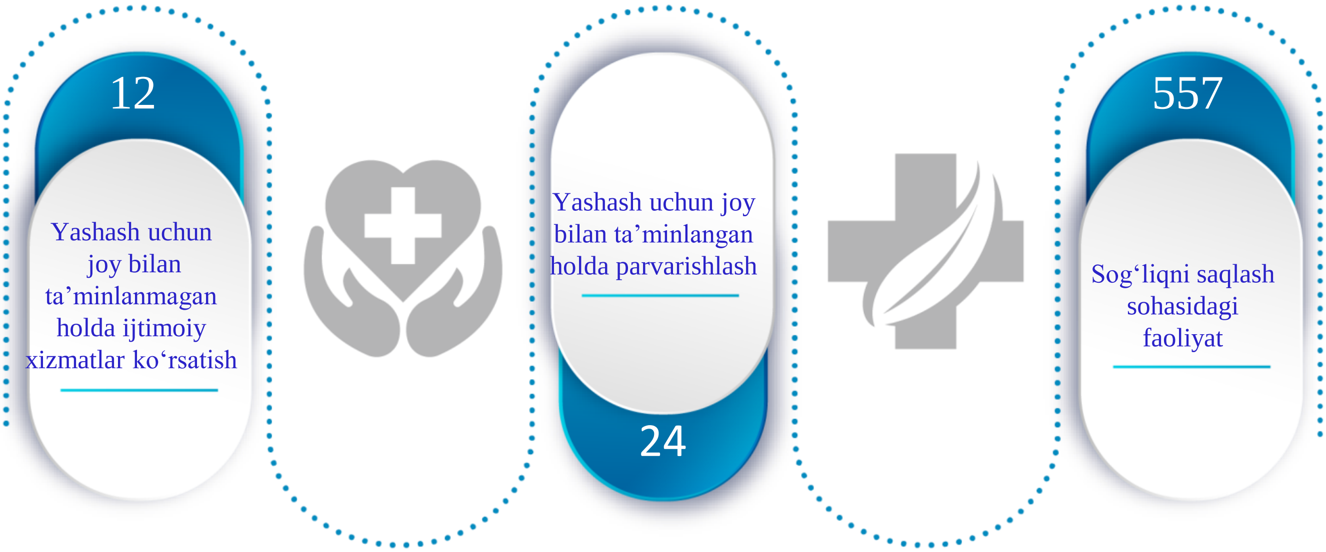

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	221
Hazorasp t.	143
Urganch t.	110
Xonqa t.	109
Bog‘ot t.	83
Shovot t.	73
Qo‘shko‘pir t.	69
Gurlan t.	61
Xiva sh.	59
Xiva t.	45
Yangiariq t.	38
Yangibozor t.	26
Tuproqqal’a t.	16

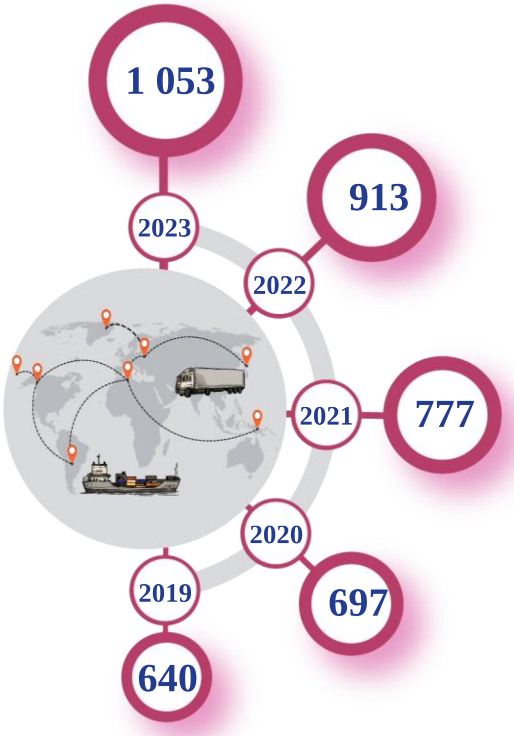

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni jami viloyatdagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 4,0 foizni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:

- quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning o‘sish sur’ati 110,6 foizni tashkil etdi;
- ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishining o‘sish sur’ati 128,4 foizni;
- pochta va kuryerlik yo‘nalishi 162,5 foizni tashkil etdi;
- havo transporti yo‘nalishida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soni 4,5 marta oshdi.

Havo transporti	Pochta va kuryerlik	Ombor xo‘jaligi va yordamchi transport	Quruqlikdagi va quvur transporti
9	13	235	796

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tadbirkorlik subyektlari soni | **Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi**

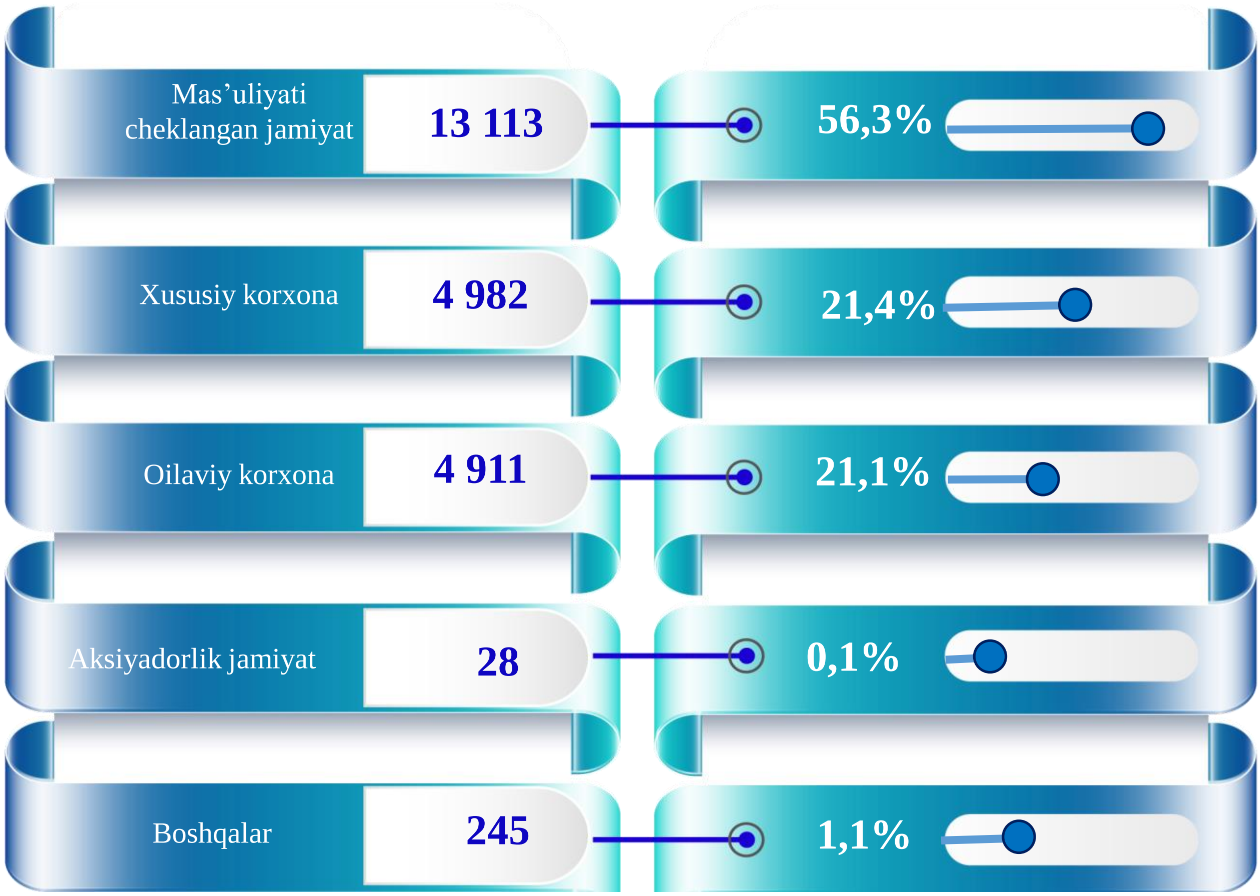

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

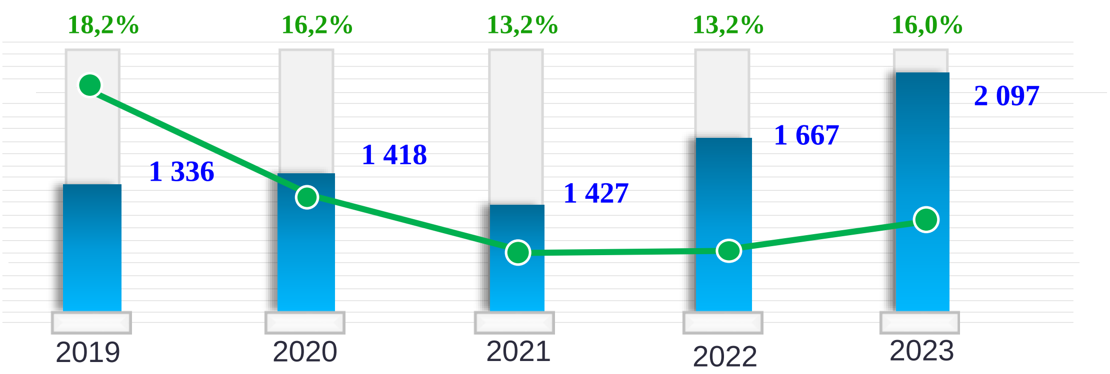

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

247

13,0%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

292

16,3%

Sanoat

108

8,4%

Qurilish

922

19,2%

Savdo

158

18,2%

Tashish va saqlash

65

15,8%

Yashash va ovqatlanish

68

27,6%

Axborot va aloqa

36

13,7%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

201

13,2%

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	274	Shovot t.	128
Qo‘shko‘pir t.	221	Xiva t.	125
Yangiariq t.	214	Xiva sh.	115
Gurlan t.	205	Xonqa t.	99
Hazorasp t.	203	Tuproqqal’a t.	78
Urganch t.	198	Yangibozor t.	73
Bog‘ot t.	164		

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni | Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

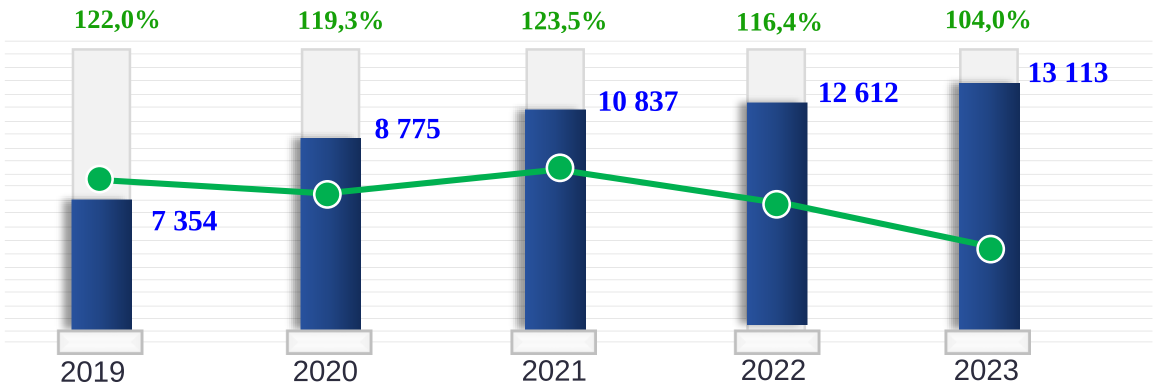

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

1903

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

1792

Sanoat

1291

Qurilish

4810

Savdo

870

Tashish va saqlash

411

Yashash va ovqatlanish

246

Axborot va aloqa

262

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

1528

Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 23 279 ta tijorat korxona va tashkilotlarining 13 113 tasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar hissasiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Sohalar kesimida o‘sish sur’atlarining tahlili shuni ko‘rsatdiki, eng yuqori ko‘rsatkich axborot va aloqada – 123,6 foiz, savdoda – 117,6 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlarda – 117,0 foiz, tashish va saqlashda – 115,4 foizni tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	2458	Xiva t.	908
Urganch t.	1303	Bog‘ot t.	875
Hazorasp t.	1118	Xonqa t.	797
Gurlan t.	1087	Shovot t.	646
Xiva sh.	1023	Tuproqqal’a t.	510
Qo‘shko‘pir t.	1020	Yangibozor t.	398
Yangiariq t.	970		

Yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

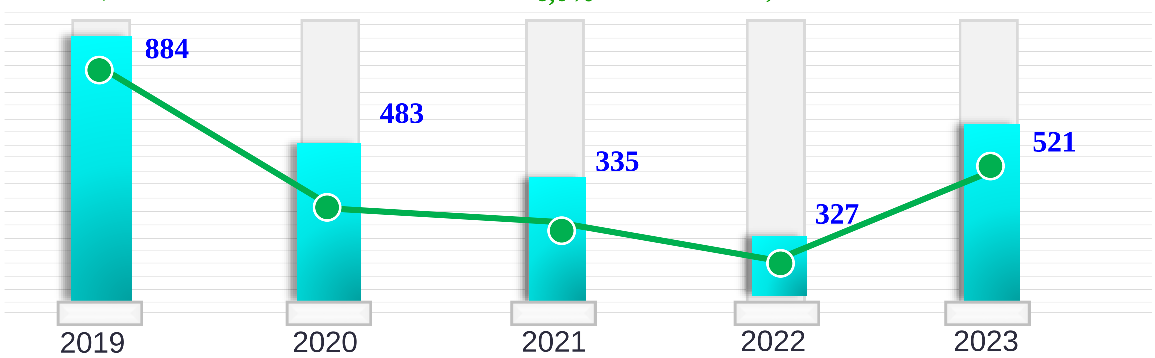

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

26
10,4%
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

84
9,3%
Sanoat

8
2,3%
Qurilish

289
13,3%
Savdo

27
20,6%
Tashish va saqlash

20
6,2%
Yashash va ovqatlanish

12
14,5%
Axborot va aloqa

3
1,7%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

52
8,8%
Boshqa turlar

Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e’tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

Xususiy korxona o‘z mulkida alohida mol-mulkka ega bo‘ladi, o‘z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘lishi hamda ularni amalga oshirishi, majburiyatlarni bajarishi, sudda da’vogar va javobgar bo‘lishi mumkin.

2023- yil yanvar-iyun oylarida savdoda yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 156 taga, tashish va saqlashda 16 taga, sanoatda 13 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Shovot t.	175	Urganch t.	32
Yangibozor t.	64	Xiva sh.	15
Urganch sh.	60	Hazorasp t.	7
Bog‘ot t.	54	Xiva t.	3
Qo‘shko‘pir t.	41	Tuproqqal’a t.	1
Gurlan t.	35	Yangiariq t.	1
Xonqa t.	33		

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni — Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

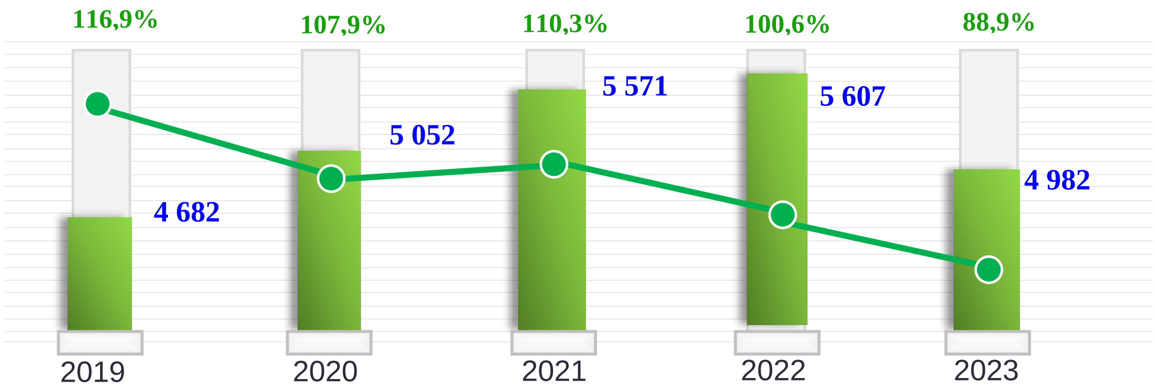

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

251
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

900
Sanoat

350
Qurilish

2176
Savdo

131
Tashish va saqlash

323
Yashash va ovqatlanish

83

Axborot va aloqa

179
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

589
Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar soni 2019- yilning mos davri bilan solishtirilganda 6,4 foizga ko‘paygan.

Xususiy tadbirkorlik subyektlari o‘sish sur’atlarining 2019- yilning mos davriga nisbatan ko‘payishiga savdo (128,8 foiz), tashish va saqlash (123,6 foiz), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish sohalari (115,5 foiz), tumanlar kesimida esa – Shovot (2,1 marta), Qo‘shko‘pir (132,5 foiz), Bog‘ot (138,3 foiz), Xonqa (115,7 foiz) tumanlari ta’sir ko‘rsatmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1171	Xiva sh.	311
Urganch t.	606	Xiva t.	267
Shovot t.	534	Bog‘ot t.	267
Xonqa t.	500	Hazorasp t.	97
Yangibozor t.	430	Yangiariq t.	86
Gurlan t.	356	Tuproqqal’a t.	35
Qo‘shko‘pir t.	322		

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

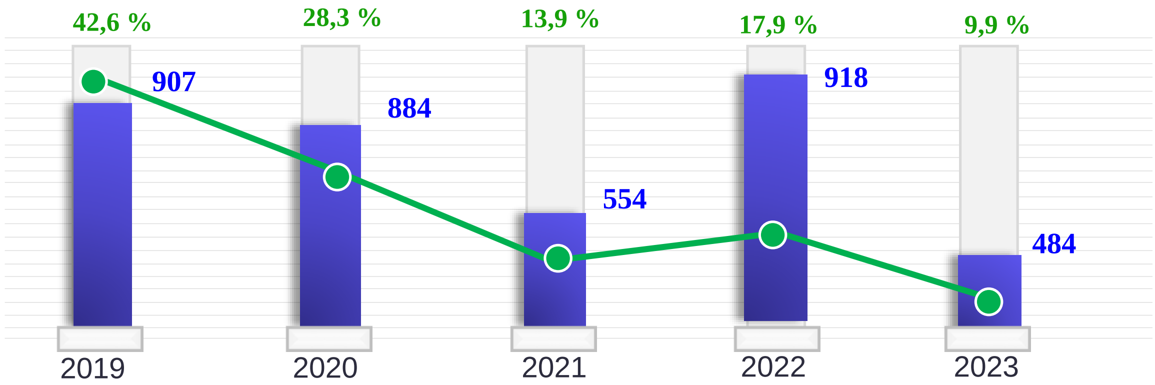

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foiz
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	33	8,7%
Sanoat	146	11,8%
Qurilish	4	11,1%
Savdo	175	9,1%
Tashish va saqlash	7	15,2%
Yashash va ovqatlanish	66	8,2%
Axborot va aloqa	6	20,0%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	8	11,8%
Boshqa turlar	39	10,4%

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko‘rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo‘lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

Oilaviy korxona faoliyati uning ishtirokchilari shaxsiy mehnatiga asoslanadi va tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir.

Hududlar kesimida

Urganch t	72	Xonqa t.	35
Shovot t.	62	Yangibozor t.	28
Xiva t.	54	Qo‘shko‘pir t.	26
Xiva sh.	52	Gurlan t.	14
Yangiariq t.	42	Hazorasp t.	11
Bog‘ot t.	41	Tuproqqal’a t.	7
Urganch sh.	40		

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni   Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

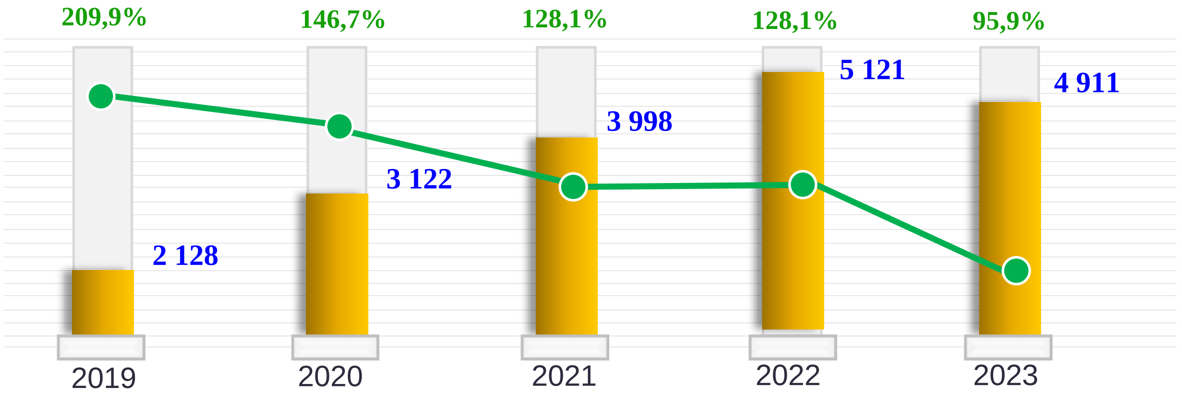

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

380	Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi
1241	Sanoat
36	Qurilish
1929	Savdo
46	Tashish va saqlash
807	Yashash va ovqatlanish
30	Axborot va aloqa
68	Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish
374	Boshqa turlar

Yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tib, faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra 2019- yilning mos davriga nisbatan 2 783 taga ko‘paygan.

Bu esa quyidagi sohalardagi: savdoda – 512 tadan 1 929 taga (o‘sish 1 417 taga), sanoatda – 584 tadan 1 241 taga (o‘sish 657 taga), yashash va ovqatlanishda – 518 tadan 807 taga (o‘sish 289 taga) korxonalar sonining oshishi bilan izohlanadi.

Hududlar kesimida

Urganch t	629	Yangiariq t.	351
Urganch sh.	616	Shovot t.	345
Xiva sh.	526	Yangibozor t.	298
Xonqa t.	519	Hazorasp t.	137
Qo‘shko‘pir t.	451	Gurlan t.	118
Bog‘ot t.	446	Tuproqqal’a t.	55
Xiva t.	420		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

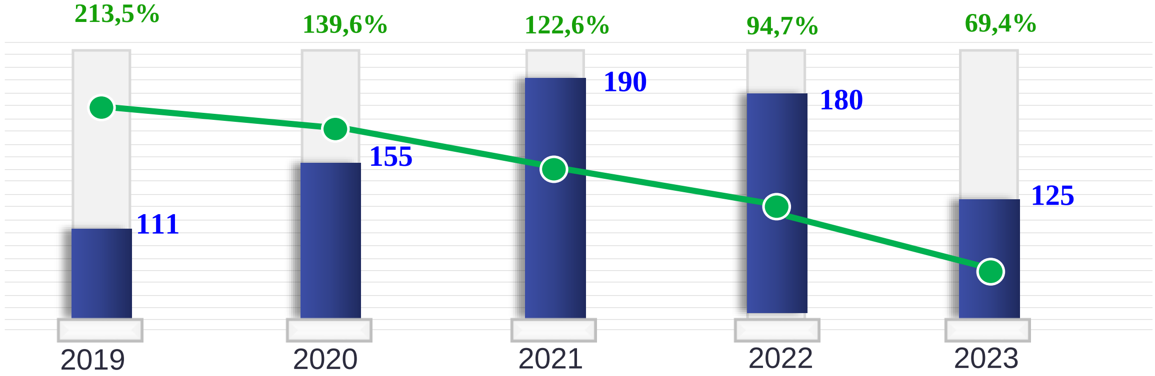

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

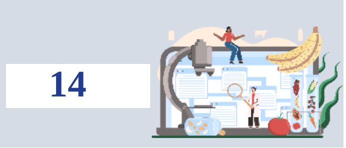

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

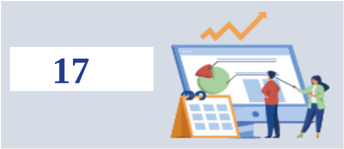

Boshqa turlar

Keyingi 5 yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 12,6 foizga oshdi.

Yetakchi o‘rinni 125 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Rossiya Federatsiyasi va Turkiya Respublikasi egallagan. Bu viloyatda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 51,2 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, Xorazm viloyatiga o‘z kapitalini kiritayotgan Turkmaniston (ulushi 11,2 foiz), Xitoy (ulushi 9,6 foiz) va Janubiy Koreya (ulushi 4,0 foiz) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	50	Yangibozor t.	6
Urganch t.	11	Tuproqqal’a t.	5
Xiva t.	9	Yangiariq t.	5
Xiva sh.	8	Qo‘shko‘pir t.	4
Xonqa t.	7	Hazorasp t.	4
Gurlan t.	7	Bog‘ot t.	3
Shovot t.	6		

Davlatlar kesimida yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda

O‘zbekistonda iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish, xalqaro aloqalarni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar uchun qulay huquqiy muhit yaratish bo‘yicha keng qamrovli iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning strategik geografik joylashuvi, boy va xilma-xil tabiiy resurslari o‘sish uchun ulkan imkoniyatlarni namoyon etadi. O‘zbekiston hukumati o‘z fuqarolarining farovonligini oshirish, biznesni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni rag‘batlantirish maqsadida, chet el investitsiyalarini ko‘paytirishga ustuvor ahamiyat bermoqda.

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

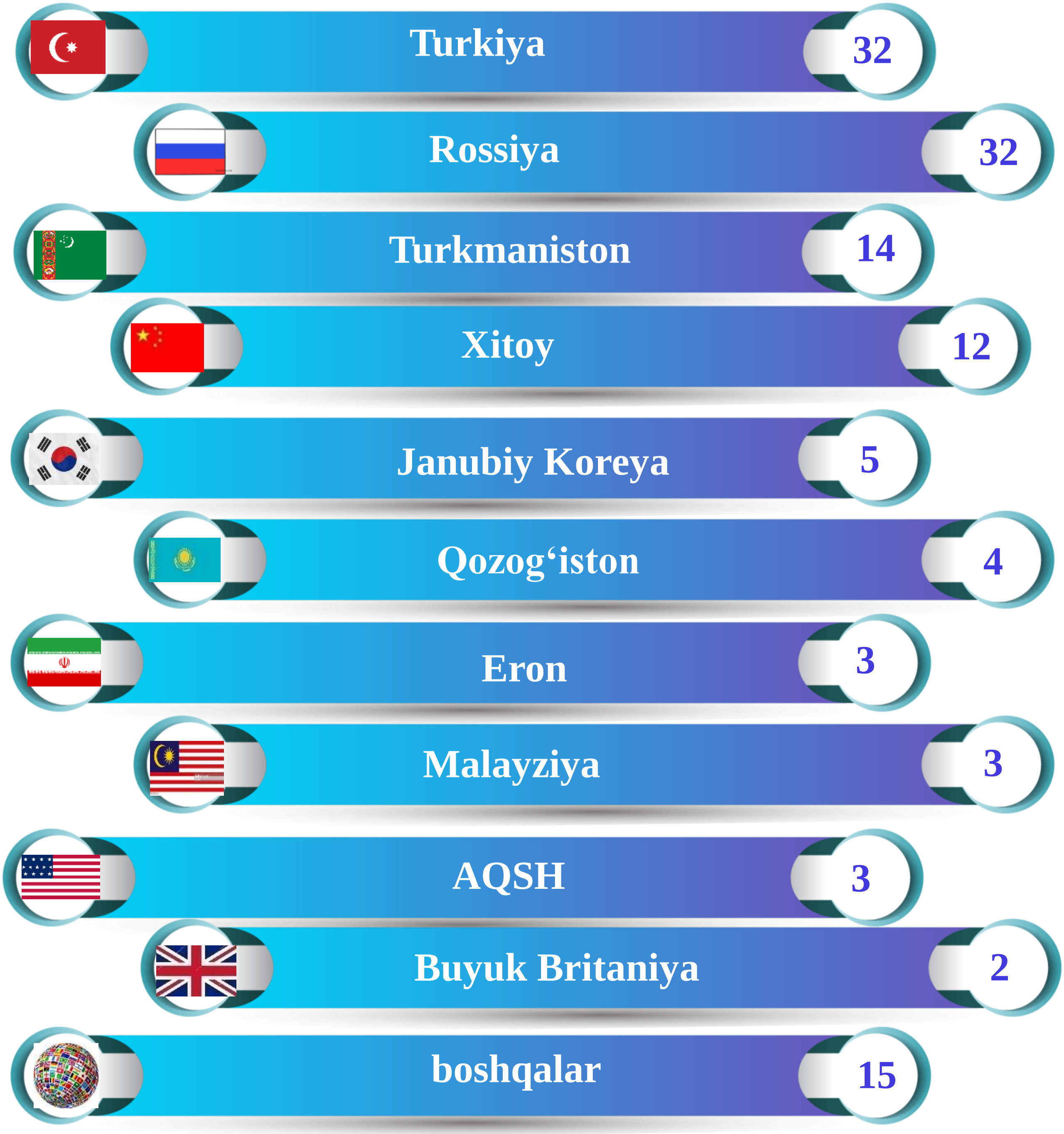

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatining asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 73 tasi qo‘shma korxonalar, 52 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
24	Urganch sh.	26
3	Xiva sh.	5
1	Bog‘ot t.	2
3	Gurlan t.	4
2	Qo‘shko‘pir t.	2
5	Urganch t.	6
2	Hazorasp t.	2
3	Tuproqqal’a t.	2
3	Xonqa t.	4
2	Xiva t.	7
1	Shovot t.	5
2	Yangiariq t.	3
1	Yangibozor t.	5

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan qo‘shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

	xorijiy korxonalar	qo‘shma korxonalar
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	5	9
Sanoat	15	24
Qurilish	4	7
Savdo	11	19
Tashish va saqlash	1	1
Yashash va ovqatlanish	5	3
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	1	2
Axborot va aloqa	1	0
Boshqa turlar	9	8

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiyotni jadal o‘zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to‘siqlarni bartaraf etishda qat’iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko‘proq e’tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko‘payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog‘liq.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan axborot-ma’lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reyestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reyestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya Vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.stat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: (62) 22-4-65-11